

Posudek bakalářské práce

posudek vedoucího práce		oponentský posudek		
Studijní program	Specializace v pedagogice			
Studijní obor	NJ-ZSV			
Název práce	Glück und Unglück im Leben der jüdischen Protagonisten in Adalbert Stiffters Novelle Abdias und in Leopold Komperts Erzählungen Roßhaar, Die Schweigerin, Der Min, Franzefuß			
Autor/ka práce	Lea Schmelzová			
Vedoucí práce	PhDr. Ing. Jindra Broukalová, Ph.D.			
Oponent/ka práce	Prof. PhDr. Milan Tvrdík, CSc.			
Hodnocení práce				
Obsah práce	<u>odpovídá názvu práce</u>	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá názvu práce
Struktura práce	odpovídá zcela tématu	<u>odpovídá s připomínkou</u>	odpovídá s výhradou	neodpovídá požadavkům
Formální úprava	<u>odpovídá požadavkům</u>	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá požadavkům
Citace v práci	<u>odpovídají normě</u>	odpovídají s připomínkou	odpovídají s výhradou	neodpovídají
Přílohy práce	<u>vhodně doplňují téma</u>	netýkají se tématu	jsou nevhodné k tématu	nejsou v práci uvedeny
Seznam literatury	<u>odpovídá tématu</u>	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá
Počet stran práce	<u>odpovídá požadavkům</u>	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá požadavkům
Celkové zpracování tématu	odpovídá požadavkům	<u>odpovídá s připomínkou</u>	odpovídá s výhradou	neodpovídá
Celkové hodnocení	<u>vyhověl/a</u>			nevyhověl/a
Doporučení k obhajobě	<u>doporučuji</u>			nedoporučuji

Připomínky, výhrady, zdůvodnění:

Předložená práce se pokouší o charakteristiku pocitů štěstí a neštěstí v kratších textech dvou významných autorů německy psané literatury 19. století, spjatých s českými zeměmi – Adalberta Stiftera, klasika rakouské moderní literatury, a Leopolda Komperta, méně známého představitele německé realistické literatury z Čech. Je rozvržena do šesti kapitol (mimo povinný úvod, závěr a shrnutí), v nichž autorka postupuje od literárně-historického kontextu (s. 9-13) přes medailónky obou autorů (s. 14-17) po analýzu textů a charakteristiku protagonistů (s. 18-51).

Literárně-historické pozadí v autorčině interpretaci je však leckdy zavádějící, protože vyzdvihuje jen některé, a zhusta nikoli nejpodstatnější, aspekty. Pro biedermeier platí určitě (jako ostatně i pro jiné paralelní směry), že nástup průmyslové revoluce nastolil proměnu v chápání světa a potíže s adaptací jedince, rozhodující však je, že jeho hlavním aspektem bylo dobrovolné omezení jedince, vycházející z nastalé strnulosti společnosti po francouzském revolučním výstupu, který rezignoval na nastolené politické poměry, jak je zformuloval Vídeňský kongres (zde je zastoupen i výrazný rys biedermeieru, o kterém se autorka zmiňuje, totiž „dozrávání německého a rakouského měšťana“ – Kluckhohn). Jedinec se neangažuje, vrací se do soukromí (kulturní salóny), ale pozoruje, hledá, shromažďuje a ochraňuje (vznik muzeí), upíná pozornost na rozmanitost přírody a věnuje se historii a vlastnímu omezenému povznesení. To je význam Stifterův – usilovná práce na povznesení jedince (tzv. Menschwerdung) a citová umírněnost (tzv. sanftes Gesetz). V úvodu ani nebyl zmíněn proces ustanovování biedermeieru jako literárního směru, který započal až počátkem 20. století a který dodnes není literární vědou jednoznačně akceptován. Autorka ani nezmiňuje genezi slova biedermeier. Uvádí jen hypotézu o jeho vzniku spojením složenin dvou jmen seriálových postav Biedermanna a Bummelmaiera z časopisu Fliegende Blätter v naivního venkovského učitele Gottlieba Biedermaiera, nikoli roli lékaře Adolfa Kußmala a soudce Ludwiga Eichroda, kteří od 1853 uveřejňovali ve Fliegende Blätter odstrašující diletantské veršovánky Samuela Friedricha Sautera a doprovázeli je vlastními parodiemi, jejichž exponentem byla vymyšlená postava Biedermaier (také Biedermeier, Biedermeyer). Rovněž v interpretaci poetického realismu chybějí zásadní poznatky. Německý poetický realismus se vzhledem

k opožděnému hospodářskému a politickému vývoji Německa odlišuje od evropského realismu důrazem na humor a tzv. Verklärung, v němž vědomě zastírá pravé příčiny společenských nedostatků a snaží se je napravit zdůrazňováním morálně-výchovných tendencí v duchu stálého vlivu německé klasiky. Zcela nerozumím tvrzení, že poetický realismus „bemüht sich darum, die hellen Seiten des Lebens darzustellen“. (s. 11). Charakteristika dobra a zla patří spíše Stifterovu pojetí těchto morálních kategorií, do kapitoly o poetickém realismu ovšem rovněž patří. Zcela nesprávně je ovšem tvrzení že Fontane byl vedle Stiftera největším představitelem poetického realismu. Tím byli spíše Theodor Storm, Wilhelm Raabe či Gustav Freytag. Theodor Fontane tam patří je ranější lyrickou tvorbou, jeho prózy, které začínal psát až jako padesátiletý muž, jsou výrazným dokladem kritického, resp. měšťanského realismu v německé literatuře. V případě Kompertových povídek z ghetta postrádám aluze Komperta k tzv. venkovského povídce, definované a zastupované dalším výrazným židovským autorem německé literatury 19. století Bertholdem Auerbachem.

V kapitole Zur Handlungslinie und Charakteristik der Hauptprotagonisten jsou obsahy jednotlivých textů relativně dlouhé, myslím že by bylo vhodnější jednotlivé texty rozebrat na jednom místě – po obsahu by následoval rozbor pocitů štěstí a neštěstí z kapitoly Die Analyse der Erfassung von Glück und Unglück včetně přehledné tabulky. Vrcholem práce by pak byla kapitola o pojetí židovství v jednotlivých dílech. Pocity štěstí a neštěstí jsou velmi individuální, biedermeier však pro jejich uchopení připravil půdu. Předložená práce se pokusila o jejich nesnadnou analýzu, v tom tkví její přínos. Je však třeba vytknout četné gramatické a syntaktické chyby, které její kvalitu snižují.

Otázky k obhajobě:

- 1) Pokuste se znovu vymezit pojem biedermeieru, hlavně ve vztahu k tomu, jak může přispět ke zvoleným analýzám pocitů štěstí a neštěstí.
- 2) Jak se odráží poetický realismus ve zvolených textech?

V Praze dne 30. 08. 2018

podpis